

Budji 178

178

178
1637

VÁRADY GÁBOR

J E L E N T É S E

A

TÉCSŐ-KERÜLETI VÁLASZTÓ POLGÁROKHOZ.

(1878. évi július 6.)

12.

BUDAPEST,

Pesti könyvnyomda-és könyv-társulat. (Hold-utca 4. sz.)

1878.

51752 00765881

DE BALLAGI GÉZA.

Tisztelt választók, tisztelt polgártársaim!

Az 1875. évi augusztus 28-ik napjára egybehívott országgyűlés a múlt hó június 30-ik napján ő Felsége által, királyi trónbeszéddel berekesztetett.

A meghatalmazvány, melyet Önök nagybecsű bizalmából nyertem, immár érvénytelenné vált és én, a multban következetesen teljesített kötelességemhez híven, ime, előadom az országgyűlés munkálkodásának nevezeteseb mozzanatait s ezzel együtt beszámolok saját működésemről is.

Könnyűvé válik nekem e feladatom teljesítése, miután ugy 1876. mint 1877. év nyarán megjelentem Önök előtt s jelentést téve a történekről és saját eljárásomról, szerencsés voltam mindannyiszor találkozhatni Önök helyeslő elismerésével.

Most tehát nem kell messzebb kiterjeszkednem, mint a 3-ik ülészak azon részeig, mely a múlt évi szept. 15-én vette kezdetét; de sőt ezen feladatom megoldását is tetemesen megkönnyítették nekem Önökhöz minden héten eljutott „országgyűlési leveleim“.

Hogy az általam eddig követett szokástól eltérőleg ezen sorokkal és nem személyesen jele-

nek meg Önök körében, azt, remélem, meg fogják nekem bocsátani s talán méltányolni is, mint a kik jól tudják, hogy megrongált egészségem mennyire szükségli a pihenéssel egybekötött gyógykezelést. Ez iránti reményemet megnyugvással fejezem ki azon gondolatban, hogy midőn élőszo helyett írásba foglalom jelentésemet, ezzel csak több alkalmat szolgáltatok Önöknek a tárgyilagossá birálatra, megítélésre.

Az említett utolsó ülészak alatt főleg négy nevezetes tárgy foglalkoztatta a törvényhozást: az Ausztriával való gazdasági kiegyezés létrehozása; az államháztartásban való súlygyen megközelítése; üdvös alkotások az igazságszolgáltatás terén és a keleti kérdés.

Az ugynevezett kiegyezésre vonatkozó törvényjavaslatok azok, a melyek a képviselőház legtöbb idejét vették igénybe. Maga a vámszövetségről és a tariffáról szóló javaslat fölött csaknem 3 hétig folyt a vita, a melyben 71 szónok vett részt. E tárgy nagy fontosságából származó kiváló érdekeltég egyik bizonyítéka az is, hogy a febr. 18-án megejtett névszerinti szavazásnál 403 képviselő volt jelen, mely példa a közelebbi években egyedül áll.

Mindnyájan tudtuk és éreztük, hogy a vámügy nem csupán gazdasági és kereskedelmi, hanem egyszersmind politikai kérdés is. És mert kötelességünkben állott hazánk anyagi érdekeinek biztosítása végett lehetőleg legtöbb előnyt kivívni, a melylyel szemben az osztrák törvényhozás saját állama érdekeinek biztosítására törekedett, természetesnek tartom azt a szívósságot, a melylyel ezen ügy felkaroltatott; természetes-

nek azt a hazafias lelkesedést, hogy ne mondjam izgalmat, mely a vitákat a házban és a házon kívül fokozta, jellemezte.

Az ellenzék egy része a vámsorompók felállítását sürgette. Mi nem tartottuk ezt czélszerűnek már csak politikai tekintetből sem, mert ez megindította volna államunk és Ausztria között a nemzetgazdasági harcokat; már pedig a kilátásba helyezett, de még eddig senki által be nem bizonyított eshetőleges nyereségre való számítással egyáltalában nem lehet indokolni, annyiival kevésbé igazolni azt, hogy két összetartozó és egymásra utalt állam csupán e miatt és míg kikerülhető, ilyen harcokat kezdjen egymás ellen.

Aztán ez a vámsorompó kétélű fegyver, — a melynek egyik éle meglehet, hogy az osztrák iparosok ellen lehetne fordítva a mi iparosaink javára, de annak másik éle bizonyítva a mi mezőgazdaságunkon ejtett volna súlyos sebeket; pedig Magyarország kiválóan földműves ország és habár gyenge iparunk minden tekintetben megérdemli a védelmet, de ezért nem szabad e védelmet a mezőgazdasági érdekek elbanyagolásával, vagy éppen ezeknek rovására eszközölni.

A mi pedig a fogyasztási vámvonalat illeti, azt hiszem, elégséges leend az ellenzék részéről elvontan felállított elméletekkel szemben magának Kossuthnak egyik újabb levelére hivatkozni, a melyben a többi között azt írta, hogy „a fogyasztási vámvonal bír az önálló vámterület minden hátrányával, anélkül, hogy annak csak egyetlen előnyét is bírná.“

Tagadhatlan, hogy az immár szentesített

vámszövetség és az önálló vámtariffa nem üti meg azt a mértéket, a melyet elérni mindnyájan óhajtottunk. De tekintettel a létező viszonyokra, tekintettel arra, hogy a kiegyezkedés húrja mindkét állam részéről csaknem az elpattanásig volt feszítve, én az eredményt nem ugyan feltétlenül jónak, de a lehető legjobbnak tartom, amely növekedni fog reánk nézve értékben, mihelyt Németországgal és más államokkal újabb vám- és kereskedelmi szerződés kötöttek, és ha iparunk fejlesztésével s az adott elég kedvező tényezők alkalmazásával igyekezni fogunk a kínálkozó előnyöket minél nagyobb mérvben megragadni, felhasználni.

A bankügyet illetőleg maga az osztrák-magyar banktársulat létesítéséről és szabadalmáról szóló törvényjavaslat múlt évi nov. 8-án 101 többséggel fogadtatott el a képviselőházban, mely jelentékeny többség egyik bizonyosságául szolgál annak, hogy a törvényhozás többsége is elítélte azt a tervet, hogy kényszer forgalommal állítsunk magyar jegybankot; az pedig, hogy a papírpénz és ércpénz között fennálló különbséget Ausztriával egyetértőleg megszüntessük, a mostani nehéz pénzviszonyok között, melyeket a kitört keleti háboru még súlyosított, egyáltalában nem volt eszközölhető.

És így nem maradt más választás, mint az Ausztriával megindítandó s a jelen helyzetben reánk végzetessé válható pénzügyi harc helyett némely módosításokkal elfogadni a kormány által előterjesztett és önök előtt jól ismert javaslatot, mely által a mi helyzetünk e téren is tetemesen kedvezőbbé válik a jelenleginél, mert törvény szabályozza a jogviszonyt és mert kor-

mányunk kezébe lőn letéve több oly jog gyakorlása, a mely eddig az osztrák nemzeti bank majdnem korlátlan önkényétől függött.

Bármit mondjon is az ellenzék, felemelt fővel s legerősb meggyőződéseim szerint mondhatom Önöknek, hogy az, amit kormányunk e téren kivívott, határozott előny és vívmány hazánkra nézve, főleg miután nemcsak nem mondtunk le egy magyar önálló nemzeti bank felállításáról, de sőt e jog világosan fentartatván, azt a kötés idejének lejártával bármikor érvényesíthetjük.

És én meg vagyok arról győződve, hogy nemzetünk e jogot az első szabad perczen érvényesíteni is fogja.

Mondják politikai elleneink, hogy e vívmánynak, tehát a bankügyi törvénynek, drága ára van, mert elváltuk az osztrák nemzeti bank 80 millió firtot tevő követelésének, a quóta szerinti arányban, reánk eső részét, anélkül, hogy ez tőlünk akár törvényesen, akár méltányossági okokból követelhető volna.

„Országgyűlési leveleim“-ben ismételten elmondottam önöknek ez iránti nézetemet. Most csupán azon meggyőződéseim kifejezésére szorítok, hogy ezen, Ausztria és Magyarország között 10 év óta tartó vitás és már-már komoly vizzálylyal fenyegető kérdés végleges megoldása nélkül, maga a kiegyezés nagy munkája alig lett volna sikerrel megoldható. Ezen elvált teher tehát nem a megalkotott banktörvénynek reánk rótt ára, hanem olyan egyik pontja és föltétele az egész kiegyezési műnek, mely ponthoz és föltételhez tagadhatlanul nem szívesen járultunk, de ezen kellemetlen kötelességünk teljesítésénél

az a megnyugtató tudat vezérelt bennünket, hogy ezzel a kiegyezés nagy munkája elébe gördített akadályok utolsója is el van háritva; míg másrésről e függő kérdés végleges elintézésével egy önálló magyar nemzeti bank felállítására a tér teljesen tisztázva lőn.

És itt még csupán annyit jegyzek meg, hogy e teher nem 24 millió forint, hanem ma ez csak 6.400,000 frtnyi készpénznek felel meg, miután az elvállalt terhet 60 év alatt kamat nélkül fizetjük vissza. Már pedig a kiegyezésnek csak egyetlen évvel is tovább elhalasztásából nemzetgazdaságilag és fiscalitási tekinteteből több, nagyobb kár fogott volna reánk háramolni, mint a mennyi ezen egész elvállalt teher.

Sokat hallottak és olvastak önök e kiegyezési műnek hazánkat terhelő hátrányairól. Ezeknek és az ellenérveknek taglalásába nem bocsátkozom, miután tudom, hogy önök jól értik, mit jelent e szó „kiegyezés“ — a midőn t. i. mindenik fél kell, hogy engedjen valamit egy vagy más kedvezmény fejében. „Adok, hogy adj, — cselekszem, hogy cselekedjél.“ Midőn az egyik fél minden előnyt biztosít a maga számára, a kárt és hátrányt pedig a másik félre rója: ez két állam között nem lehet kiegyezésnek, hanem igenis háborúnak eredménye, a midőn a győző diktálja a föltételeket a legyőzöttnek. De mi, ha a győztes föltételeiben állnánk is Ausztria fölött, — pedig bizony nem állunk így, — államunk jól megértett érdekében soha sem akarhatnók egyoldalúlag vagy csak túlnyomólag is nekünk kedvező egyességi föltételek keresztülerőszakolását, mert a monarchia

népeinek jó egyetértése s a monarchia két államának együttmaradása nemcsak Ausztriának, hanem hazánknak is élet- és létföltétele.

Nehéz és nagy volt e munka, melynek folyama nem terjedt ugyan oly hosszúra, mint az 1867-ki kiegyezésé, melyet, ha a küzdelmet csak 1861 óta számítom is, hat évi küzdelem előzött meg, de mégis több mint két éven át tartotta feszült hangulatban a nemzetet, izgatta fel a pártszenvedélyeket, s a mely munka létesítésére irányzott küzdelmek alatt mult év február havában nálunk, a folyó évi januárban pedig Ausztriában is cabinetválság állott elő.

E küzdelmek alatt fölmerült eltérések esz- közölték azt is, hogy ez év tavaszán ismét több tekintélyes tag lépett ki pártunk kebeléből épen akkor, midőn a keleti események a legaggasztóbb színben állottak, midőn a monarchiának, kormányunknak a lehető legnagyobb erőre, a hazafiak minél tömörebb összetartására lett volna szüksége. Épen azon időtájban, április 13-án történt, hogy az ellenzéki árnyalatok heterogen elemei, tehát a conservatív párt és az ugynevezett „független szabadelvűek“ pártja egyesültek azért, hogy a Tisza-kormányt megbuktassák; megbuktassák akkor, a midőn egyetlen egy ember sem vállalkozott, sem az ellenzéki pártok kebelében, sem azon kívül, a ki azt mondta volna: „Nekem van javaslatom, mely Magyarországra nézve kedvezőbb a mostaninál és a melyet én érvényre juttatni képes is, kész is vagyok.“

Az ellenzék e javaslatok megtámadásánál biztatott ugyan bennünket, hogy jobb egyez-

ményt lehet eszközölni, és ezért hosszabb provisoriumot hozott javaslatba, mert maga sem volt tisztában a „mikép“ és a „mikor“ iránt. De az idő pénz! Jobb ma egy sovány egyesség, mint évek mulva egy hosszan tartó perből kilátásba helyezett gazdag nyereség. Az éhezőnek nem nagy vigasztalás az, ha a ma kért kenyér helyett holnapra ígértetik neki a — kalács. Nektünk meg kellett kötnünk az egyességet, hogy vége legyen a perpatvarnak, a két testvérállam közti viszálykodásnak, a mely csak a közelebbi két év alatt is annyi sebet ütött iparunkon, kereskedelmünkön, gazdasági és nemzetgazdasági érdekeinken. Minden további késedelem a kiegyezés létesítése körül újabb bonyodalmakat, károkat fogott volna előidézni, mert csupán az eddigi provisoriumból is legalább egy millió forintnyi kárunk származik azzal, hogy elvesztettük, a többi között, a kiegyezés által megszabott vámviszatérítést.

És hogy ezen egyezés jól s reánk nézve előnyösen van megkötve, arról bensőleg meg vagyok győződve s e meggyőződésem helyes voltát igazolni fogja a jövő.

A kiegyezési törvényekkel kapcsolatosan nem lehet érintetlenül hagynom a f. évi államköltségvetés tárgyalását, mely a kiegyezés elébe gördült és gördített akadályok miatt, csak ápril 2-án vette kezdetét.

E tárgyalások folyama alatt minden elfogulatlanul gondolkozó honpolgár meggyőződhetett arról, hogy a költségvetés reális, mint reális alapokon nyugodott az 1877-iki is. Meggyőződhetett továbbá arról, hogy a deficitre vonatkozó

javulás, az 1877. évihez képest, csaknem 7 millió forint, mi a kitűzött cél: az államháztartásban való súlyegyen felé, lényeges előhaladást mutat. Ennélfogva rendes körülmények között bizton remélhetjük, hogy 2—3 év alatt leszálhat a deficit a kölcsöntörlesztések összegéig. S ez nagy megnyugvást nyújt akkor, midőn tudjuk, hogy még nem régen ugy itt az országban, mint a külföldön sokan aggódtak az iránt, hogy a 153 milliót tevő nagy függő kölcsönnel elvállalt kötelezettségnek képes lesz-e az ország megfelelni, s ha tudjuk, hogy a magyar pénzügyminister e kérdésre ma már igennel felelhet. Az ország adott szava be lesz váltva, az előbbi években megrendített s a közelebbi időben jelentékenyen javult hitel teljesen helyreállitva; s mindezt köszönhetjük a pénzügyminister s a kormány kitartó, önmegtartó s következetes munkájának: a mely egyrészt az államháztartásban a súlyegyen a lehetőségig helyreállitani iparkodott, más részről létesítette — a törvényhozás többségének hozzájárulásával, — a kiegyezést, mely nélkül Magyarország ez év deczemberében, mint a nagy kölcsön visszafizetésének határidejében könnyen a tönk szélére juthat vala.

S itt hallok egy komoly ellenvetést, egy érzékeny panaszt. Hallom a súlyos adó miatt, továbbá az illetékek beszédése, az adó behajtása körüli bajok miatti panaszokat; — ezekkel szemben az iránt kívánom Önöket megnyugtatni, hogy a pénzügyminiszter jól ismeri e bajokat, komolyan törekszik is azok orvoslására, a visszaélések megszüntetésére, egyszersmind azon közegek megbüntetésére, a kik ellen fölmerült pana-

szok bebizonyíttatnak. De Önök jól tudják azt, hogy midőn az egyik rendszerből a másikba való átmenet nehézségeit kell leküzdeni, ezen uttörés, ezen új mederásás több időt igényel, mint a mennyi eddig mostani kormányunk rendelkezésére állott. Valamint azt is jól tudják Önök, hogy az adóteher súlya nem annyira a kivetett összegek nagyságából származik, mint inkább abból, hogy a pangásba jutott ipar s kereskedelem és a csekélytermő évek miatt, a pénzforgalom megcsökkent s ezzel a honpolgárok jövedelme is. E súlyos bajok egy részén bizonyynyal segíteni fognak a létrejött gazdasági kiegészítés üdvös eredményei, míg a másik rész orvoslására az adóteher igazságos és arányos felosztására irányzott pénzügyi reformok vannak hivatva, mely reformok érdekéből a kormány hazafias és rendkívüli munkásságot fejt ki, — míg a harmadik baj orvoslását a hő terméstől, tehát a polgárok ésszerű munkásságán kívül isten áldásától kel várunk.

És e helyütt meg kell említenem, hogy a kormány országos gondjai közepette sem feledkezett meg a magyarországi kisbirtokos osztály egy rég táplált óhajáról, hogy t. i. a kisebb gazdaságok tulajdonosai, szükség esetén, a hitelképességöknek megfelelő és olcsó kamatu kölcsönökhöz juthassanak. És a kormány e hazafiui gondoskodásának köszönhető, hogy a magyar kisbirtokosok országos földhitelegyesületét létesítő bizottság működését mindinkább nagyobb és nagyobb siker koronázza. Ő felsége magán pénztárából tekintélyes összeggel járult az egyesület életbe léptetésének előmozdítására. A kormány az alapítóke gyarapítására az országos alapból egy fél millió

forintot ajánlott meg; ezenkívül a honpolgárokhoz kibocsátott felhívások eredményeképp az aláírt összegek már eddig is megközelítik az egy millió forintot.

Jelenleg a kormány és a létesítő bizottság egyetértőleg abban fáradoznak, hogy a legközelebb egybeülendő törvényhozás számára a szükséges törvényjavaslatot elkészítsék.

És így teljes reményünk van az iránt, hogy nem sokára létrejön ezen egyesület, melynek feladata öntőkegyűjtésre, takarékoságra szoktatni a népet s olcsó tőke nyújtásával lehetőleg megvédeni a honpolgárokat az uzsora pusztító hatalmától, és mindezt menten minden nyereszkezdéstől, csupán a humanitás eszközeivel.

A törvényhozás egyéb működésének ismeretéseül, — természetesen mindig csak az utolsó évről szólva, — elégséges lesz két nagy fontosságú törvényt kiemelnem. Az egyik a kisebb polgári peres ügyekbeni eljárás, mely hivatva van arra, hogy egyrészt a költséges és hosszadalmas perek számát tetemesen csökkentse, másrészt az olcsó és gyors igazságszolgáltatást biztosítsa. Nem ma kell e törvény eredményét megbírálni; hogy ezt alaposan tehesük, erre több idő, több tapasztalás igényeltetik; de hogy az üdvös hatás, főleg czélszerű, igazságos és helyes kezelés mellett, kimaradhatlan, az iránt meg lehetünk győződve.

A másik nagyfontosságú alkotás ezen országgyűlési cyclus utolsó évében a magyar büntetőtörvénykönyv, a melynek létesítésére évek

hosszú során annyi sikertelen kísérletet tett a törvényhozás, s melynek létrehozására úgy a köz- mint a magánélet biztonsága érdekében oly égető szükségünk volt.

Sajnos, hogy az igazságügyi alkotások ezen kimagasló fénypontja mellé nem jöhetett annak kiegészítő része, a rendőri büntetőtörvénykönyv és a kettőnek életbeléptetését tárgyazó törvényjavaslat, melyeket a kormány a képviselőház elé terjesztett s már az igazságügyi bizottság is tárgyalta, azonban az idő rövidsége miatt már törvényerőre nem emelkedhettek. E feladat megoldása a jövő országgyűlés teendői közé fog tartozni.

S ezzel be is fejezhetném beszámolásomat, ha egy sötét pont nem lebegne szemeim előtt: a keleti kérdés.

Önök jól emlékezhetnek, mit mondtam Önök előtt a mult év nyarán. Ugy azóta, mint azelőtt törhetlen erélylyel védelmezték a török hősök igazságtalanul megtámadott hazájukat s forgatták a fegyvert, ha nem is Európa érdekében s az egyensúly fentartása végett, de bizonytalanság ez érdek és egyensúly javára is.

A hősiesség küzdelemnek a san-stefanói egyezmény vetett végett, melyet hosszas vajúdas után a berlini congressus követett.

Mi lesz e congressus végmegállapodása, azt ez órában nem tudhatjuk, annyival kevésbé határozhatjuk meg a megállapodások végeredményeit és ezeknek káros vagy üdvös hatásait hazánkra nézve. Annyi azonban már ma constáltható, hogy hazánk és monarchiánkra még eddig semmi kár nem háramolt, míg másrésről pozitív kedvező eredményekkel állunk szemben.

Szerbia kimondta volt Bosznia meghódítását mint czélt, proclamáltatott annak idejében a szerb királyság is. Montenegro Herzegovina annectálását tűzte ki feladatul. Mind e tervek közül egyik sem sikerült. És hogy ezentúl se sikerüljön, bizonytal azért, és így stratégiai tekintetekből is, adott a congressus mandatumot monarchiánknak Bosznia és Herzegovina ideiglenes elfoglalására, a mely tartományokból hozzánk menekült lakosok élelmezése már eddig is majdnem 8 millió forintunkba került, s a mely lakosokat kellő védelem és fedezet nélkül most már lehetetlen volna a hazájukba visszatérésre kényszeríteni.

Ezen körülményekben találja indokolását az elrendelt mozgósítás is, a mely czélra és a haderő kifejtésére a magyar delegatio egyhangulag megszavazta a kívánt 60 millió forintnyi rendkívüli hitelt s képviselőházunk is a május 16-iki ülésben, a szélső baloldal kivételével, megszavazta az ezen hitelre szükséges fedezetet.

A mi tehát a multban történt, az hazánkra nézve károsnak nem, sőt inkább előnyösnek mondható. De ezzel szemben komoly hátrányok is fenyegetnek bennünket, a melyek fölött ma még nem mondhatunk ugyan ítéletet, azonban mély aggodalmainkat sem titkolhatjuk el azokra nézve, mert napjainkban, midőn a bizonyosoknak hitt dolgok is könnyen problematikusokká válnak, a legnagyobb optimismusra hajlandó embert is nem ok nélkül háborgatják a jövő sötét képei, főleg miután tudjuk, hogy a legujabb kornak, sőt a mult századnak is legtöbb háborúját nem politikai czélok, nem elvi viták miatt, hanem

anyagi érdekeknél fogva kezdték és folytatták. Anyagi gazdagodás, terjeszkedés, hatalomöregbités a legfőbb mozgató erők úgy igen sok embernél, mint nem egy államnál.

E pillanatban tehát tartózkodnunk kell minden merev itélettől, mert ezen ítélet, ha legigazságosabban is akarnók azt formulázni, — homlokán hordaná a subjektivitás jellegét, miután gróf Andrásy Gyula külügyér ismert becsületessége, kitünő tehetsége és kipróbált hazafisága iránti bizalmunk szolgáltatja az iránytűt s ez, főleg a bennünket környező félhomályban, megnehezíti a tárgyilagos ítéletet.

De annyit már ma felirhatunk a külügyér érdemlapjára, hogy a békét mostanig megőrizte, a mi sokkal nehezebb volt, mint fogott volna lenni annak kockáztatása s mint fogott volna lenni megkezdése egy bár népszerű de kétes kimenetelű háborúnak. Az áldás azé az utókortól és a történelemtől, aki a béke útján és talán saját népszerűsége árán is, megvédte és biztosította az állam érdekeit.

Eunyi az, amit Önöknek megírni szükségesnek tartottam.

Mindebben benne fekszik saját eljárásom indokolása is, mert noha pártállásomból szoltam, mely nem lehet, hogy befolyást ne gyakoroljon ítéletemre, de egyszersmind megkérdeztem és meghallgattam lelkiismeretemet is, mely nekem sohasem engedi, hogy szemet hunyjak az igazság előtt, vagy hogy fehérnek mondjam azt, amit feketének látok. És épen ezért nem lehet, hogy ne támogassam azt a kormányt, a mely

a megpróbáltatás legsúlyosb éveiben a minden oldalról feltornyosúlt akadályok közepette is híven teljesítette a haza iránti kötelességét, s a mely kormány iránt épen ezért teljes bizodalمام van, — és teljes bizalمام van iránta azért is, mert élén oly nagy tehetségű államférfi áll, ki az alkotmányosságnak és szabadságnak mindenkor hű őre, bajnoka volt és maradt, s ki polgári és hazafiui erényeinél fogva inkább viseli a tövis-, mint a cserkoszorút, mintsem meggyőződése ellen cselekedjék, s kire nézve, — hogy saját szavaival éljek, — a cserkoszorúnak minden levele tövissé válnék, ha azt éreznék, hogy a közérdek elleni eljárással érdemelte azt ki.

Ezek után megköszönve Önöknek irántam tanusított nagybecsű bizalmokat, a melyet mindig igyekeztem kiérdemelni, kérem és várom Önök ítéletét s meghajlom az előtt, bármikép szóljon is az. Egyesek, pártok elenyészhetnek, sőt el is enyésznek: de mindenviszony közöttélnie és virágoznia kell a hazának, mert bármit hozzon a jövő, bizhat a király is abban, amit a trónbeszéd alkalmával mondott, hogy a monarchia és így Magyarország érdekei az ország minden fiában mindenkor biztos támaszra fognak találni.

És ilyen támaszra fog találni a trón is és a király, a ki felséges nejjével és a korona örökössel sokáig éljen!
Éljen a haza!

Kelt Budapesten, 1878. évi jul. 6-ik napján.

Mély tisztelőjök

Várady Gábor s. k.

Dr. BALLÓCI GEZA.

